

General Emmich pred nebeškimi durmi. „Jugend“ prinaša o pred kratkim umrlem nemškem vojskovodji generalu Emmichu sledečo šaljivko: General Emmich prišel je do nebeških vrat in je nakratko ter energično pozvonil. Ključ se je zavrtel, vrata so se odprla, ali namesto Petra stojita dva mala angeljčka pred Emmichom. Presenečen vpraša stari general, kako to, da Peter ni navzoč. Razvije se sledeči nebeški pogovor: Angelj: „Peter je kmalu po izbruhu vojne svoje nebeske ključke oddal in si poiskal prostor na fronti. Zdaj shranjuje ključke od Dardanel in sedi na Gallipoli.“ — Emmich: „Potem me natanite, prosim, pri ljubemu Bogu!“ — Angelj: „Obžalujem, ali ljubi Bog nahaja se že dolgo na zapadni fronti.“ — Emmich: „Ja, ako so vsi odsojtni, kdo pa izvršuje zdaj „kšefte“ v nebesih?“ — Angelj: „Ej, to gre prav lahko, „kšefte“ izvršujejo zdaj naši trije očeti Abraham, Izak in Jakob.“ — Emmich: „Čudno — ravno tako, kakor pri nas doma.“

Prodaja plemenskih volov omejena. Okrajno glavarstvo v Mariboru je odredilo, da se plemenski voli in voli za vožnjo ne smejo prodajati brez dovoljenja glavarstva. Ta odlok hče preprečiti razprodajo volov izven okraja.

Pasji kontumac in sicer poojstreni, se je proglasil za ptujski ter za mariborski okraj.

Dobički velikih bank. „Union“ banka je izkazala za lansko leto 7.300.000 kron čistega dobička. Ni dvoma, da se bodo tudi druge velike banke lahko pohvalile z velikanskimi dobički. Začetkom vojne so se vse banke bale, da jih zadenejo izgube, a izkazalo se je, da so se med vojno le utrdile. Zlasti so zaslužile pri kurzi inozemskih menic in pri tovarnah, ki delajo za armado. Lepe zaslužke so dosegle banke tudi s tem, da so znižale obrestno mero za vloge, ostale pa pri stari obrestni meri za posojila, dalje s tem, da so vojnim liferantom posojale velike svote in si poleg obrestovanja izgovorile tudi provizije in delež na dobičku. V letu 1914 so velike banke računale za izgubami, ki da jim jih prinese vojna in so zato uredile posebne rezerve za vojne izgube. Tako sta kreditni zavod in Anglobanka ustanovila rezerve po pet milijonov kron, Bankverein 8-7 milijonov, Länderbanka 8-5 milijona, Unionbanka 3-5 milijona, Verkehrsbanka 2-2 milijona, Merkur 2 milijona. Iz teh rezerv so bile pokrite vse izgube in ostale so še velikanske svote. Zdaj se vrši za kulisami velik boj. Eni bi radi, naj se preostanki vojnih rezerv izplačajo delničarjem, drugi se temu upirajo. Čuje se tudi, da vlada ne bo dovolila izplačanja delničarjem, dokler ni vojna končana, češ, da bodo vojni dobički bank jako važen del prihodnjega darika od vojnih dobičkov.

Na Španskem živi zdaj med vojno okoli 50.000 Nemcev. Angleško časopisje se že pritožuje, češ, da delajo ti Nemci protiangliško agitacijo med španskim prebivalstvom.

Sven Hedin, znameniti švedski pisatelj in prijatelj Nemčije ter Avstro-Ogrske, odpeljal se je čez Konstantinopol v Bagdad.

Samostani na Ruskem. V Rusiji imajo glasom zadnjega štetja 900 samostanov, v katerih lenuha 20.000 menihov in 50.000 nun.

Izkaz darov za novi podmorski čoln.

Za novi podmorski čoln („U“-Boot) so darovali:

Občina Breg 25 K, Maks Straschill 15 K, Rudolf Warren Lippit 10 K, Maria Straschill 5 K, Johann Wrebnig 5 K, Konrad Krieg 5 K, Karl Rengo 5 K, Maria Pogatschnig 5 K, Johann Lasbacher 5 K, Mitzi Leskoseck 5 K, Franz Brodnjak 5 K, Franz Sagadin 4 K, Fany Sima 4 K, Hans Straschill 3 K, Louise Wollitsch 3 K, Maria Versič 3 K, Mitzi Iglitsch 2 K, Johann Heller 2 K, Martin Museg 2 K, Martin Klepp 2 K, Betty Sommer 2 K, Maria Hauswirth 2 K, Josef Sorko 2 K, Anton Arnsch 2 K, Oskar Moses 2 K, Miha Petrowitsch 2 K, Georg Siretz 2 K, Mitzi Krausz 1 K, Blaž Klaneček 1 K, Johann Friedler 1 K, Andrej Windisch 1 K, Hedwig Koß 1 K, Maria März 1 K, Anton Koß jun. 1 K, Franz Sorko 1 K,

Johann Grahl 1 K, Jakob Kodermann 1 K, Johann Podgoršek 1 K, Ignaz Windisch 1 K, Simon Koren 1 K, Jožef Novak 1 K, Neimenovana 60 vin. Skupaj 163 kron 60 vin.

Vzdrževalni doneski svojcev v vojaško službo poklicanih.

Glede tega vevlačnega vprašanja je izdalo c. kr. štajersko namestništvo v sledečem nakratko omenjena merodajna navodila:

1. V smislu določb § 5 zakona z dne 26. decembra 1912, drž. zak. št. 237, mora se v prvem odstavku tega zakona označenim svojcem (soprogi in zakonskim naslednikom ali dejanski službi poklicanih), ako so dani drugi postavni pogoji državnega vzdrževalnega prispevka vedno v polnem postavnem obsegu izmeriti, in se smejo le v toliko prikrajsati, v kolikor vsota svojcem pripoznanih vzdrževalnih doneskov (vzdrževalnih pristojbin in najemnine) ne presega povprečno dnevni zaslužek vpoklicanca.

Pri presoji tega dnevnega zaslužka morajo se tudi primerno razmotrivati sedajne mezdne in zaslužne razmere v poklicu vpoklicanca.

Na tak način naj se zlasti postopa tudi v slučajih, v katerih vsled nove izmere vzdrževalnega doneska, na primer radi prilike otroka, ki se je rodil v dobi dejanske službe, vsota vzdrževalnih doneskov, katero se naj izmeri za svojce, prekorači svojetasno izračunjeni dnevni zaslužek vpoklicanca.

2. Soprogi vpoklicanca mora se nakloniti, ako so dani drugi postavni pogoji državnega vzdrževalnega doneska, samoumerno v polni postavnosti izmeriti, tudi takrat, ako se ista peča s postranskim zaslužkom, kateri znači le zboljšanje vzdrževanja, nikakor pa ne nadomestek delavskega dohodka vpoklicanega; to se mora smatrati kot dano, ako postranski zaslužek ne presega vzdrževalni donesek pripadajoči soprogi, ako je ista sama; ako ima deco s pravico do tirjanja sploh, more postranski zaslužek soproge presegati eninpolkratni znesek vzdrževalnega doneska, kateri nji sami pristoji in, ako se gre za najmanj treh otrok v starosti pod osem let, dvakratno tega vzdrževalnega doneska, ne da bi to povzročilo ustaveitev vzdrževalnega doneska.

3. Vzdrževalni doneski obstojijo v vzdrževalni pristojbini, in če je dotičnik nakazan na najemnino, v najemniškem prispevku v znesku polovice vzdrževalnega doneska.

Za priznanje, oziroma odrekanje zadnjega zneska je toraj merodajno dejstvo, ako je upravičeni svojec dejansko nakazan na najemnino.

Ako je toraj upravičeni svojec, n. pr. otrok vpoklicanega delavca, glede svojega bivanja nakazan na najemnino in ako se je najemnina do sedaj bistveno plačala iz delavskega dohodka vpoklicanega očeta, mora se istemu, ne glede na to, ako njegova mati dobiva vzdrževalni donesek, dovoliti najemniški prispevek.

4. Ako so dani drugi postavni pogoji, morajo se smatrati tudi nezakonski otroci soproge vpoklicanega, katere je ista v zakon seboj vzela, kot upravičeni svojci, in ravno tako je z njimi ravnati, ako je vpoklicanec iste dejansko vzdrževal in ako ni drugega k vzdrževanju zavezanega svojca istih, ali ako se ne more siliti k izpolnitvi svoje dolžnosti.

5. Tudi rejenci in rejniki morajo se pod pogojem, da so prevzeli reje že pred splošno mobilizacijo in ako so dani drugi postavni pogoji, smatrati kot upravičeni svojci in tako z njimi ravnati, če je vpoklicanec dejansko vzdrževal in če se za rejo ne plača primerno od druge strani.

V tem in v predstojećem odstavku navedenim vrstam svojcev morajo se nakazati vzdrževalni doneski, ako se pripoznajo, še le od dneva izdajanja tega razpisa.

6. Glede pravice do tirjanja posinovitvenec in posinovitnikov, kakor tudi soproge, katere so stopile v zakon šele v dobi vojaške službe, moža pokazuje se na nedavno izdane normalne razpise z dne 24. decembra 1915, oddelek XVII, št. 25.391 in z dne 29. decembra 1915, oddelek XII, št. 25.460 t. n. priobčitev z dne 8. prosinca 1916, št. 7²³ Mob.

7. Opominja se ponovno vzdrževalne okrajne komisije, da pristoji tudi otrokom c. dejanski vojaški službi poklicanih, kateri so se rodili še le po dnevu, v katerem je vojaški zavezanec svoje bivališče opustil, ali je bil zadržan pri danih drugih postavnih pogojih, samoumerno vendar še le od dneva rojstva naprej, pravica do državnega vzdrževalnega doneska.

8. Ker se razmere, katere tvorijo podlago razsodbe vzdrževalnih komisij v teku vojne lahko premenijo in se vsled tega spremenitev razsodbe pokaže kot nujno zavezuje ministerstvo za deželno brambo vzdrževalne komisije ponovno k dolžnosti, da vsled utemeljenih opominov ali pritožb strank svoje razsodbe vedno, in ako treba na podlagi ponovnih poizvedb presoja in v danem slučaju v lastnem delokrogu spreminjajo. Tudi v slučaju opetovanega odvracanja mora se stranki vedno izdati primerno utemeljeni odlok. Pri tem morejo komisije si izvestne biti, da je sicer sklep vzdrževalne komisije končnoveljavni, da pa ni strankam zabranjeno, pritožiti se zoper razsodbo vzdrževalnih komisij pri sodnijskih oblastih javnega pravosodja.

Ako se vložijo pri vzdrževalnih komisijah opomini ali pritožbe ni samoumerno treba predložiti spise ministerstvu za deželno brambo.

Slednjič zaukazuje se ponovno vzdrževalnim okrajnim komisijam nujna rešitev vzdrževalnih zadev v vseh stopnjah rešitve, pri čem se tudi priporoča, da se, opazujoč popolnoma postavne določbe in varujoč koristi državne blagajne, pazijo primerno na odločne razmere v smislu človekoljubnega namena postave.

Gospodarske.

Več kolnetega fižola. Kolni fižol je nasproti nizkemu fižolu mnogo donosnejši in bi se ga naj ravno letos sadilo v večji meri, kakor se je to zgodilo lani. Potrebne kole bi se naj preskrbelo in naročilo že sedaj po zimi, da bi bili ob času setve v sredi maja pri rokah. Kdor ima kole na izbiro, naj ne jemlje prekratkih kolov, ker se more pri kolnem fižolu pričakovati največ doneska le tedaj, če se morejo stebela dovolj visoko povspeti. Koli se naj postavijo v razdalji 40 do 50 centimetrov in za vsak kol se računani 6 do 8 zrn. Več kakor 10 zrn bi se na en kol naj nikdar nasadilo. To bi bilo sedaj v vojnem času pogrešno zapravljjanje semenskega blaga in bi zmanjšalo donesek. Za dvovrstno gredo se računni približno 200 gramov semena. Potrebno seme naj ima vsakdo pripravljen, morebitni večji preostanek se ponudi pristojnemu komisijonarju vojnoprometnega žitnega zavoda na prodaj. Na noben način se naj črez lastno potrebo preostali semenski kolni fižol ne povžije ali pokrmi, ker letos je semena drugih vrst zelenjave bistveno manj ali ga deloma sploh ni dobiti, tako, da bomo veseli, če nam ta primanjkljaj nadomesti pridelek kolnega fižola. I. d. r. bi imel manjše množine kolnega fižola, ki bi jih ne porabil za seme, bi storil najbolje, ako bi jih zamenjal kakemu sosedu ali drugemu vrtnemu posestniku za jedilni fižol. Gnojenje z lesnim pepelom je za fižol zelo hvaležno in bi se ga zaradi tega že naj zdaj nabiralo in shranjevalo, da bi bil ob času setve pri rokah. Pa tudi lahko gnojenje s hlevnim gnojem prenese fižol jako dobro in ga povrne z obilnejšim in bolj razvitim stročjem.

Gnojenje krompirja. Krompir potrebuje za svoj popolni razvoj precejšnje množine dušika in rudniških redilnih snovi, katere morajo biti v zemlji v nepreteklo razkrojilni obliki, ker ta rastlina ne dobi lahko potrebnih redilnih snovi iz sestavin, ki se ne dajo razkrojiti. Najbolje raste krompir v tleh, v katerih je stara gnojna moč. Ako te ni, naj se da gnoj vedno v kolikor mogoče lahko vsprejemljivi obliki. Za srednjo, nepreteklo zemljo je pripraven dobro sprnel govej gnoj, ta se razkroji polagoma in da rastlinam v celi dobi njihovega razvoja potrebnih redilnih snovi. Najbolje je, ako se gnoj izvaža, raztrosi in podorje že v jeseni in tekom zime. V težki zemlji se priporoča vporabljanje kolikor mogoče slamnati gnoj, če je na razpolago. Razen dobrega hlevnega gnoja je tudi treba pridati nekoliko umetnega gnoja, če se hoče doseči velike doneske. Poleg hlevnega gnoja se dené še 300—400 kilogramov superfosfata in 200 kil 40 odstotkov kalijeve soli na 1 hektar. Če bi gnojenje s hlevnim gnojem bilo preslabo, tedaj vpliva jako ugodno na razvoj podzemljice, ako se prida imenovanim gnojilom 150 kil žveplenokislega amonijaka na 1 hektar. Ako je gnojnica na razpolago, bi se naj v zgodnji spomladni izdatno porabljala za krompir. Zapomniti si je treba: Veliki donesek krompirja je doseči samo pri močnem gnojenju. Najbolja krompirjeva zemlja je lahka živa ilovica, vse redilne snovi, ki pridejo v njo, najbolje delujejo. Tudi v letu 1916 mora vsak poljedelec in vrtni posestnik nasaditi obilo krompirja in skušati dobiti iz svoje krompirjeve njive kar mogoče največjih doneskov, ker z nobeno drugo rastlino si ne moremo priskrbeti nadomestila za drago in včasih samo v majhni meri razpoloženo krušno žito in pomnožiti zalog moke. Razentega je pridelovanje krompirja eden najdonosnejših in najbolje izvršljivih nasadov, zato je bi se pozivu k večjemu pridelovanju krompirja pač lahko odzvalo.

Oton Bräders, strokovni učitelj in vodja poizvedovalnega mesta za nasad zelenjave in krompirja pri c. kr. namestništvu.